

VERBUL

I. Definiție:

Verbul este partea de vorbire flexibilă care arată acțiunea, starea sau existența:

ex: a fi, a ploua, a începe, a ajuta, a face etc.

II. Clasificare:

1. Verbe predicative – la modurile personale, au funcția sintactică de predicat verbal (ex: El citește o carte.)

2. Verbe nepredicative:

a) *Verbe auxiliare* – intră în alcătuirea unor moduri și timpuri compuse: **a fi, a avea, a vrea**:

a fi – > indicativ, viitor anterior (ex: Voi fi aflat vestea...)

– > conjunctiv, perfect (ex: Să fi învățat...)

– > condițional-optativ, perfect (ex: Aș fi venit...)

a avea – > indicativ, perfect compus (ex: Am învățat...)

– > condițional-optativ – > prezent (ex: Aș învăța...)

– > perfect (ex: Aș fi învățat...)

– > indicativ, viitor de limbă vorbită (ex: Am să învăț...)

– > indicativ, viitorul în trecut (ex: Avea să înțeleagă...)

a vrea – > indicativ, viitor standard (ex: Vei învăța...)

– > indicativ, viitor anterior (ex: Vei fi învățat...)

Obs. 1. Vb. a fi este auxiliar în construcții de tipul:

Ex: Elevul este ascultat de către profesor.

Sb. P.vb. complement de agent (de către cine?)

2. Vb. a avea și a vrea sunt predicative când admit c.d.

Ex: Cineva + are/vrea ceva.

Sb. vb. pred. c.d.

b) *Verbe copulative* – nu au sens deplin singure și cer obligatoriu un nume predicativ, alcătuind împreună un predicat nominal (vb. cop. + N.P. = P.N.)

– se află în relație ternară cu sb. și cu vb. cop.:

Cineva este ceva/cumva.

Verbele copulative:

a fi – ex. Ana este pictoriță./El este perseverent.

a deveni – ex. Andrei a devenit profesor.

a se face (= a deveni) – ex. El s-a făcut obraznic.

a ajunge (= a deveni) – ex. Ion a ajuns campion.

a ieși (= a deveni) – ex. El a ieșit preot.

a părea (când are subiect) – ex. Ei par veseli.

a rămâne (= a-și păstra calitățile) – ex. Preotul a rămas un om bun.

a însemna (= a semnifica) – ex. Prietenia înseamnă respect.

Obs. În alte contexte, aceste verbe au valoare predicativă și formează singure predicatul (P.vb.), cu excepția vb. a deveni care e numai cop.

Vb. copulativ: <u>Sb. + vb. cop. + N.P.</u>	Vb. predicativ: <u>Sb. + vb. pred. + c.d./ c.ind./ c.loc/ c.timp</u>
Tatăl meu <u>este</u> avocat.	Cartea <u>este</u> pe masă./Testul <u>va fi</u> mâine. <u>Este</u> toamnă. Mi- <u>e</u> foame.
El <u>s-a făcut</u> cuminte.	El <u>face</u> exerciții în caiet. Mi <u>s-a făcut</u> foame.
Ion <u>a ajuns</u> o persoană importantă.	El <u>a ajuns</u> acasă la timp. Îi <u>ajunge</u> nota nouă.
Amicii lui <u>au ieșit</u> ingineri.	El <u>iese</u> la plimbare. Mi- <u>a ieșit</u> rezultatul la analize.
Ea <u>pare</u> supărată.	<u>Se pare</u> că totul a fost o înscenare. Îmi <u>pare</u> că este tristă.
Părintele Trandafir <u>a rămas</u> verde, vesel și harnic.	El <u>a rămas</u> azi acasă. Mi- <u>au rămas</u> puțini bani de cărți.
Vocația <u>înseamnă</u> dăruire.	El <u>a însemnat</u> în agendă data mea de naștere. (<u>a însemna = o nota, a face un semn</u>)
Regulă: vb. copulative NU admit c.d. (ce?) sau c.mod (cum?), ci numai N.P.	Obs. Unele verbe predicative au valoare impersonală și cer la dreapta un sb. sau o propoziție secundară.

III. **Locuțiunea verbală** – este grupul de cuvinte cu sens unitar, sinonim cu un verb, care are întotdeauna în componență un verb:

Ex: Oamenilor le plăcea să stea de vorbă cu popa.

să vorbească/să discute

Le-am dat de veste imediat ce am ajuns.

am înștiințat/am vestit

Obs. 1. Locuțiunile verbale conțin cuvinte sau grupuri de cuvinte care nu sunt analizabile (substantivele sunt nearticulate) și nu pot fi determinate de atribut:

Ex: a lua peste picior $\neq$ (a lua peste ~~picior~~ picior)

a-și bate joc $\neq$ (a-și bate ~~bun~~ bun joc)

2. A nu se confunda cu îmbinările libere de cuvinte, care permit introducerea unui atribut:

Ex: A tras folosul cel mai mare din această situație.

îmbinare liberă de cuvinte + atribut

El avea obiceiul bun de a saluta/El avea obiceiuri bune.

3. Locuțiunile verbale pot fi determinate de complemente/circumstanțiale:

c.t. c.i. c.d.

c.d.

Ex: „Când mi-l aduc aminte pe dânsul, mi se desfășoară înaintea ochilor întreaga lume a tinerețelor.”

Funcții sintactice

a) La modurile personale, locuțiunile verbale au f.s. de P.vb.:

Ex: I-a părut rău că a întârziat.

loc.vb./P.vb.

b) La formele verbale nepersonale, au f.s. comune cu substantivul:

Ex: „(...) părintele Trandafir începe a-și bate joc de el...”

loc.vb. (infinitiv)/c.d. (ce?)